

Napló, határidőre

2015. január 2–10.

2015. január 2.

(Az interneten túl) Az „internetadó” elleni tüntetések során a közélet színpadára lépett a fiatalság új nemzedéke, amely eddig Csipkerózsika-álmát aludta. Úgy mondják, nagy fordulat ez, s nagy esély, mindeddig ismeretlen jelenség, hiszen ezt a réteget hat ökörrrel sem lehetett kivontatni, dinamittal sem lehetett kirobantani otthonából – vagy hogy korszerűbb kifejezéssel éljek: talán súlyos vírus-fenyegetettség sem győzhette volna meg a számítógép-használat időleges szüneteltetésének értelméről. Eshetett eső, fújhatott szél, ágálhatott Gyurcsány Ferenc, finomkodhatott Kárnai Bögő, szónokolhatott a rendszerváltó fiatalok egykori vezére, dühöreggetett a „felnőtt” társadalom és a politika – a kompjúter székéhez hozzászórt ifjúság semmiféle válaszra sem méltatta, és nemhogy alfelét vagy a füle botját, de még a bal egérgombot sem mozdította meg. Keble honfiú és honleány módra nem dagadt, sem meg nem tört, szíve lázasan nem lüktetett, szeme naiv-lelkesen nem csillogott, elméje bánatában el nem komorult semmiféle országos vagy akár helyi közösségi ügy hatására.

Ám most az ősszel, hogy egy gyöngén előadott, s nem kellően végiggondolt, ráadásul sokféle célból hatásosan meglovagolható adóötlet épp az internethasználók legprivátabb érdekeit látszott megsérteni – e korosztály hőse mégiscsak fölcihelődött gépe elől, s kiment a főterekre. Okostelefonját azért magával vitte, hátha uncsi lesz a program, s netán beszédbe kellene elegyedni sorstársaival – és hát mégis csak könnyebb a kommunikáció a szokott módon, a netes fórumokon, „közösségi” oldalakon, e-mailben és sms-ben, mint közvetlen, „face to face” odafordulás útján, amely mindig kockázatos. Igaz, talán megérné a kockázat, s kiderülhetne, hogy van jobb a „HD-pornó”-nál, melynek további szabad elérését a szombathelyi tüntetés egyik netes fiatalja házi gyártású tábláján az első sorokban követelte.

GYURÁ CZ FERENC (1955) az ELTE magyar-néprajz szakán végzett. Vasszilvágyon lakik. A *Vasi Szemle* főszerkesztője, a Magyar Nyugat Könyvkiadó vezetője.

Egykoron, a „szexuális forradalom” végletei idején ki gondolta volna, hogy ide jutunk. Hogy ma már, némi túlzással szólva, azért kell misét mondatni, hogy a fiatalokat inkább a valódi, hús-vér szerelem érdekelje, mintsem internetes pótléka legyen.

A sors fintora, hogy épp a netadós tüntetésekkel csillant fel a remény: lehet újra élet az interneten túl.

2015. január 3.

(Az *alapoknál kezdeni*) Az azóta eltelt két hónap újabb, nagyon is nyilvánvalóan külföldről inspirált tüntetési azonban egyre inkább a beugratott neo-újbalos naivak és a háttérben jól kivehető komprádor keménymag groteszk szektáriánus próbálkozásaivá szűkülnek, melyek koncepciótlanságát a külföldi sajtó és az amerikai követség figyelme sem takarhatja el. A tegnap esti Andrassy úti össze-
jövettel alighanem vége is szakad ennek a projektnek. Már csiszolódtak kicsit a tüntetgetők, az artikulálatlan és trágár üvöltözőket távol tartották a pódiumtól. Azt azonban még ma sem tudják, hogy mi a csudáért fagyoskodtak már megint, legalább valami jó kísérőműsor lett volna, de még egy előzenekar se, se forralt bor, semmi. Odáig eljutottak, hogy a géprombolók dühe nem elég, meg a „25 év”-től való megundorodás sem, és ha valaki rendszert akar váltani, legalább kapizsgálnia kellene valami alternatívát. Ezt a szót ismételtették is elég sűrűn a bölcsészkarról szalajtott mélymagyarok, de tartalommal megtölteniük nem sikerült – nem állítom, hogy üresfejűség okán, hanem talán mert ilyen időket élünk: az euro-atlanti társadalomfejlődés immanens esélyei közül már mindent megjátszottunk, már minden ki lett próbálva, előttünk csak a szakadék meg az oroszok, az elhagyott önazonossághoz, európai létünk alapjaihoz visszafordulni pedig csak nem akaródzik; túl erős az aufklerista taburendszer, mely szerint „haladó” ember nem lehet sem vallásos, sem nemzeti, keresztény-
(népi-)nemzeti meg aztán pláne nem, az már maga a fasizmus, mint tudjuk. Így aztán maradt az elméleti sík, maguk között (lehettek vagy háromezren) ez is megteszi, bár azért az unalom a képernyőről is „lejött”. Az én pilláimról leginkább a magát részvételdemokrácia-szakértőként definiáló, mezőőrnek vagy stüszivadásznak maszkírozó zabhegyező tudta ideig-óráig levenni a terhet, amidőn beszámolt kutatási témájáról, majd föltekerte a kérdést: „Szeretnétek-e a bennünk lappangó bölcsességet felszínre hozni?” Az egybegyűlteket (kiknek egyszer-mászor a megszólítása is „Tisztelt Egybegyűltek!” volt, jelezve a szervezők tanácsstalanságát), a számos vörös zászlóval, obligát Che Guevara-képpel felszerelkezett tisztelt tüntetőket nemigen ragadta meg a bölcsesség felszínre hozásának szakértőileg felvillantott esélye, valami ütősebb szövegre vártak talán – de a korábbi összejövetelekhez képest egészen megjuhászodott szónokok az amerikaiak által bedobott gumicsontról (néhány személy USA-ból való kitiltása) teljesen meg is feledkeztek, és valamiért az Orbán-gyűlöletet sem igen akaródzott a dánielpéteri vagy a dopemani tradíciók szerinti paroxizmusig fokoz-

ni. Egyszóval úgy fest ez az egész nagy elszánású mozgalom, mint amikor szülőfalumban, az iskolai tornaórán annyira az alapoknál akartam kezdeni a távolugrást, hogy a Béni-tóig hátráltam nekifutás előtt, s mire a dobbantóhoz értem, már nem maradt erőm és lendületem magához az elrugaszkodáshoz. Ezek a nagy alternatívakeresők is, miután a múltkori obszcén közfelbőfögésükbe („A Közfelháborodás Napja”) nem roppant bele a „rendszer”, most jobb modorra váltva nagy naivan ki is mondták, hogy az alapoknál akarják kezdeni, mert még olyan sok idejük van, és önekik ne jöjjenek a pártok, egyik se, ők most egymással szolidarizálva mindenben új távolságot ugranak, megkezdték a nekifutást, kicsit csúszik a gyep meg a tornacipő (dorgó), de máris lesz egy okos honlapjuk, ám – bocs’, mondotta a számítógép-szakértő főszerző – majd csak a hónap második felében lesz elérhető. Akkor így majd földre száll az utópia, és előbb vagy utóbb majd azért pártot is alapítanak, de még nem tartanak a párt fogalmánál a házi marxista tanfolyamon. Ha a költők közül – ez persze nem baj – Weörest részesítik előnyben (a dinnyecsősznek öltözött politológus tőle idézett), akkor bizony hosszú utat kell még bejárniuk a világforradalomig. A zászlólengetésben viszont már igen progresszívek – bárhogy meresztettem álmos szememet, sehol egy nemzeti lobogó (miközben azért 30 éve Waleśák még Szűz Mária képe alatt lettek alternatívává, és előtte a magyar 56 a nemzeti önazonosságához tért meg) –, így hiába ásnak le az alapokig vagy a pokol tornácaig akár, tömegmozgalommá minálunk soha nem fognak válni.

Mert bármennyire szétzilált, megrontott és egymás ellen fordított nép a magyar, pontosan létének történelmi alapjai azok, amikre mindenkor építkezhetett. S akik más alapokat keresgélnek, azok itt mindig csak megtévesztéssel és a hivatott magyar vezetőréteg bűnei által juthattak fel akármilyen polcra. Most sem lehet másként, sőt úgy sem.

2015. január 4.

(Sorsfonalunk gordiuszi csomója) A kuruc–labanc szembenállás otthonos képlet nekünk, jól elvagyunk benne évszázadok óta. Fogalmi keretei között nem csak a nemzeti karakterjegyünknek tekinthető folytonos testvérharcot vívjuk meg akárhányszor. Nemcsak a, sajnós, sok honfitársunk lelki működéséhez nélkülözhetetlennek tetsző belső békétlenség, utálkozás, frakciózás, duzzogás és elhatárolódás terepének alkalmas nagyon, s nemcsak roppant „kompatibilis” XX. századi változatával, a népi-urbánus kettősség kibékíthetetlenségével, hanem – mint arra többen, különb s különbféle érveléssel rávilágítottak már (miközben mások nem értettek egyet ezzel) – tulajdonképpen történelmi és földrajzi helyünk léttulajdonsága, ontológiai gyökérzetű alapképlete is ez, mely, mint testnek a gerincoszlop, tartást és erőt ad, a folytonos egyensúlyozást úgy kívánja meg, hogy egyszersmind alapvető feltételét jelenti. Ha Kelet-Közép-Európa, akkor kompromszáglét, választási kényszer és testvérháború, folytonos hazardírozás és örökös hintapolitika, bölcs egyensúlyozás és félénk tingli-tangli, „Nyu-

gat ellen Nyugatot hozz” – és mindezek felülírására, sorsfonalunk gordiuszi csomójának átvágására újra meg újra valami sajátos magyar megoldás megtalálási kísérlete, harmadik út (Németh László más nézőpontja szerint: harmadik oldal), önálló magyar alternatíva megcsillantása, s hozzá – Fráter Györgytől Matolcsy Györgyig – pénz, paripa, fegyver előszámlálása és – Bocskai hajdúitól a Békemenetig – tömegbázis megteremtése.

2015. január 5.

(Kaszabolt szöveget) A téli szünet után a városi uszoda benépesült az úszótanfolyamos gyerekekkel meg a vízilabdázó kamaszokkal. Az egyik végén, keresztben két kis sáv maradt a maga kedvtelése szerint uszodába járó 10-12 vendégnek – este nyolc felé már csak ennyien szelik a habokat.

Az idősödő férfinak az ő úszástechnikájával és tempójával ez is megfelelt; a gyorsúszást azóta sem sajátította el, hogy egykor, kamaszkorában, a falusi malom duzzasztógátjáról lezubogó, pezsgő, kavargó, üdítő tiszta vízben, mely az Alpok keleti nyúlványairól szalad idáig, kiszélesedve az alpokaljai lapályon, megtanult úszni. Először a mellúszást gyakorolta be kitartó, magányos küzdelemben, majd egy-két nyárral később valamennyire a hátúszást is. Ma is ezt a kettőt tudja, egyéni technikával. Harminc éve jár ugyanebbe az uszodába, mely új volt akkor, amikor megismerte. A személyzet azóta kicserélődött, mégis, nyilván a változatlan tevékenység miatt, valahogy antropológiai jellegében is ugyanaz maradt: a szekrénykulcsot kiadó asszonyok-lányok, a férfiöltöző többnyire takarítgató fehér ruhás örei meg az úszómesterek. Hasonló a rövid párbeszéd is, ha egyáltalán sor kerül rá, köztük és a férfi között; az időjárásról kívül leginkább a vendégforgalom intenzitása, a fürdőnadrágjukat vagy -sapkájukat el-elhagyogató iskolásgyerekek miatti szelíd méltatlankodás vagy éppen a városi focicsapat legutóbbi szereplése adja meg témáját évtizedek óta. Elegendő-e ez, hogy áttörje bármelyikük magányát, s valamiféle közösségélményt adjon? A férfi a maga részéről úgy érzi: igen. Sőt, éppen akkor bosszankodik magában – s bosszúsága akkor rajzolja ki őt a többiek közösségéből, s választja el tőlük áthatolhatatlan kontúrokkal –, amikor alkalmi beszélgetőtársai úgy érzik, el kell térniük a jól bevált tematikától, és valamiféle intelligens beszélgetésbe kell bonyolódniuk vele, a kritikus alkat hírében álló értelmiséggel. S nem hagyják békén ellazulni, ahogy szereti, látszólagos egykedvűségben, alfa-állapotban. Fecsegésükkel, mint ódon istállóba beröplő fecskepár, megmeggátolják, hogy összeérjenek az eseménytelen nyugalom pókhálószájai.

Melyek, ha tehetik, összekötnek egy-egy kis emberi univerzumot. Vagy nagyobb, a népi-nemzeti közösséget akár. Azt az emberi közösségformát, amelyet – láthatatlan hálózatát vagy szövetét, mint manapság a repülőgépek csikjai a szűzi kék eget, szinte egyfolytában össze-vissza kaszabolva – irtózatossal ostrom alatt tart a modern-posztmodern világ. Mintha előbb ördögi módon csak azért teremtette volna meg, a kor vallásvesztésének megrendültségével visszaélve,

a XIX. századi nemzet-istent, hogy aztán a XX-XXI. század folyamán vele együtt magát a természetes népi-nemzeti közösséget, majd az infernális végki-fejlet felé közeledve mindenféle emberi összetartást, normalitást, boldogságot megtagadjon. „Túl jón és rosszon”, mégis mindent az utóbbi szintjére nivelláljon, magát az emberi személyiséget is kivetkőztesse önmagából, és megsemmisítésére törjön.

A nemzeti függetlenség ehhez képest merő elméleti problémának tűnik. Mértéke egyfelől annyi, jellege olyan, amit a vele és benne élők közösségi létének állapota igényel és lehetővé tesz. Másfelől azonban külső erőkön múlik, melyeknek ellentmondani napjainkban egyre kevésbé lehetséges.

A férfi pár száz méter megtétele után ellazult, s innentől jóleső könnyedséggel és szinte euforikus jóérzéssel úszott. Ilyenkor mindig helyrerázódnak gondolatai, s bizakodó tervek öltenek formát elméjében. De most a népes medencében szorongás tört rá, a jókedvűen vízilabdázó gyerekek láttán marokra fogta szívét a keserűség. Nem magáért, igaz nem is általában a közösségért, sokkal inkább a jövő nemzedékért s benne saját utódaiért aggodalmaskodott.

2015. január 7.

(Lehet, hogy annyi szív...) Félő, hogy már késő. Nem lehet mondani, hogy ne próbáltuk volna meg a tőlünk telhetőt, magyar nemzetben gondolkodók. Mindhiába. „Az nem lehet, hogy annyi szív...” – citálta Illyés, s már ő is így folytatta: „Maradj nyugodt: lehet.” Hiába minden, a nemzeti sors egy évszázada szinte folyamatosan hanyatlik, sorvad, a történelmi haza soha fel nem dolgozható, el sohasem fogadható szétdarabolása óta a maradék ország is szakadatlan külső-belső ostrom alatt áll. De vajon tényleg mindent megpróbáltunk-e? – most már nemcsak az értelmiséget s ezen belül főként a gondolatait írásban is megfogalmazó részét, hanem a (hm... ez is mit jelent:) nemzeti közösség egészét, a képviseletében nemcsak a politikában, hanem bármely területen fellépőket is érteve?

Lehet és kell is azon gondolkodni, és akár köznapi, akár publicisztikai, akár szaktudományos vitákat folytatni, hogy mit kellett volna másképp, hol tévesztettünk utat, ha ugyan erről van szó, hogy mi lett volna a legmegfelelőbb (mai szóval:) nemzetstratégia, amit a magyarság politikai, kulturális, gazdasági vagy bármilyen képviselőinek követniük kellett volna ahhoz, hogy a történelmi útelágazásoknál a helyes utat válassza nemzetünk, s ma pedig a választások nyomán előállt helyzet lehetőségeit maximálisan kihasználva, megerősíthessük magunkat közösségként, s így egyéni sorsunkat is jobb feltételek között alakíthassuk. Lehetne ilyeneket folytatni, de az utóbbi időben az értelmiségi viták is igen megritkultak, úgy látszik, akad izgalom nélkülük is elég; a megfáradt idegeknek, a létében folyamatosan sértett, túlérzékeny önérzetnek nem hiányzik a más hasonlókkal való szellemi torna többé.

S mert valahogy benne rezeg a levegőben, általános közérzület lett, hogy már nem érdemes, nem ezen múlik, azaz hogy már úgymint késő. Jó volna, ha

legalább az ifjabb nemzedékek nem hinnék el ezt. Körükben létezik egy elég nívós, de nem elég széles nemzeti gondolkodású értelmiség, s újabban formálódik egy alternatívát kereső, de minduntalan a régi balos kerékcspákba belezökkenő társaság. Új vagy annak vélt, például ökológiai paradigmák után néznek, nem tekintik többé kihívásnak a nemzet hagyományos, területi és közösségi szempontú jövőképeinek képviseletét.

2015. január 8.

(*A nemzetet is meg lehet unni*) Nem kétséges, bele lehet fáradni a folytonos meddő küzdelembe, a kudarcok–depressziók–feltápaszkodások–hősies újrakezdések és reménykedések–átmeneti sikerek majd újabb, még mélyebb kudarcok–új remények és új kudarcok stb. korszakokon át periodikusan ismétlődő és egyre mélyebbre tartó folyamatának megélésébe, elviselésébe. Abba, hogy ha megfeszülünk, ha belepusztulunk, akkor sem tudunk fordítani a sorsunkon, mely egyre lefelé tart a megsemmisülés örvényei felé. Hiába volt a húszas évek nagyszerű konszolidációja, a Klebelsberg-féle oktatás- és kultúrafejlesztő program, az éves kormányköltségvetés 10 százalékanak (!) kultúrára költése, hiába az egész nemzet összefogása a területi revízió szent céljáért, a két világháború szörnyű vér- és anyagi áldozata, az újabb újrakezdések, diktatúrabíráások, 1956 világraszóló kísérlete, erkölcsi integritásunk széttaktikázgatása a Kádár-kor kivetette gigantikus morális csapda körül, hiába sok millió kisebbségi magyar hűsége a magárahagyottság és reménytelenség hosszú-hosszú évtizedeiben – de hiába a hűtlenség is; hiába a kultúra, a sport s olykor a gazdaság és bármi más terület önmagunkat kárpótló, huszáros virtusunkat és tehetségünket meg-megcsillogtató diadalsorozata, mely talán több irigységet és idegenkedést vált ki más nemzetekből (s olykor belőlünk magunkból is), mint elismerést és tiszteletet... S végül, amit az én, diktatúrát még jócskán megélt nemzedékemnek különösen nehezére esik tudomásul vennie, s ez nem is akar végérvényesen sikerülni, hogy ismét hiába volt a szép reménykedés, hogy amit csodaként éltünk meg 89-ben (még ha akartunk is, akik mindvégig sejtettük, hogy szemfényvesztés áldozatai lehetünk), a békés rendszerváltozásnak nevezett változássorozat sem volt más, mint jobb esetben talán eljátszott lehetőség, rosszabb esetben pedig még az sem, hanem egy túlfinomult, degenerált posztmodern ördög szuperintelligens cselvetése a világ ezen részének elveszejtésére, a folyamatban levő pusztulás gyorsítására...

2015. január 9.

(*Ha nem lett volna Trianon...*) Trianon akkor „nem lett volna”, ha 1. nem lépünk be a világháborúba (Tisza István nem akart, de az osztrák–magyarnémet zsarolás miatt végül bele kellett egyeznie), vagy 2. ha megnyerjük (többször is kevésen múlt), vagy 3. ha a végén szembeszállunk a hazánkra törő hódítókkal. Az utób-

bihoz bőven megvolt a katonai erő, de a Károlyi- és Kun-féle nyílt hazaárulás megakadályozta a határok megvédését.

Ha mindez nem lett volna, akkor az addigi demográfiai és gazdasági folyamatok ismeretében ma az Osztrák–Magyar Monarchia volna a világ egyik legerősebb állama, a Biztonsági Tanács állandó tagja. Minden nép és nemzetiség szabad fejlődését biztosítaná (ahogy a kor színvonalán tette addig is, amíg létezett), de a XX. században felgyorsuló asszimilációs folyamat nem a magyarság kárára érvényesült volna, mint kilencven éve egyfolytában, hanem fordítva. Ezért mára bizonyosan megvalósult volna a nagy dunántúli író, Rákosi Jenő álma a 30 milliós magyar birodalomról.

Mivel Magyarország a XX. század elején gyorsabban fejlődött Ausztriánál, már akkor többen (pl. Beksits Gusztáv, Hoitsy Pál) javasolták az udvarnak, hogy Bécsből költözzön a budai várba. Ez azóta rég megtörtént volna. Az európai egyesülés oly módon jönne létre, hogy az államok egymással versengve kérnék felvételüket a földrész közepén elterülő, budapesti székhelyű, gazdaságilag és kulturálisan virágzó alkotmányos monarchiába. Romániával azonban csak akkor zárnánk le a csatlakozási tárgyalásokat, ha előbb széles körű autonómiát nyújtana a moldvai csángóknak, továbbá a bukaresti és a Fekete-tenger melléki magyarságnak, és törvényben tiltaná meg a székelykáposzta tagadását.

A Széchenyi István, Mindszenty József és Németh László elveit összeegyeztető Magyarország fűtyülne a „modern” és „posztmodern” babonákra, a sötét legújabb korra. Tisztelné a Szent Koronát, az életet, a családot és a múlt más értékeit, ezért biztos lábakon állna a jövője. Sem a kábítószer, sem az abortuszt, sem a melegfelvonulást, sem egyik-másik „tehetségkutató” vetélkedő zsűrijét nem kéne betiltani, mert egy egészséges, magabízó társadalomban úgysem lenne tömegigény a magyarelles devianciákra.

Szülővármegyém lakóinak eszükbe sem jutna Oberwartot mondani Felsőőr helyett, és a honfoglaló gyepűőrök elcsatolt utódai nem kérnék ki maguknak ősi vasi tájszólásban, hogy magyarnak nevezzék őket.

Sok magyar Nobel-díjas írónk volna, s egyikük sem határolódna el tőlünk.

Ha Trianon nem lett volna, egész Európa boldogabb volna. Merne a tükörbe nézni, nem menekülne egyre kétségbeesettebben önmaga elől.

2015. január 10.

(Az alázat erejével) Leginkább Bibóra hivatkozva, sokszor figyelmeztetnek bennünket többnyire baloldali és/vagy liberális vonzalmú értelmiségiek a magyar közgondolkodásba beépült öncsalás hagyományára és a rossz kompromisszumok magát újratermelő veszélyére. Nem alaptalanul, de a veszély ma már nem elsősorban az ún. nemzeti oldalról jelentkezik, hanem szinte mindenhol. Kiváltó oka ma már nem a nemzeti sorshelyzettel való őszinte szembenézés hiánya, hanem sokkal inkább az euroatlanti kultúra individualizációja és infantilizálódása. E kultúra leginkább érvényre jutó részében, úgy látszik, szin-

te semmi szerepe sincs már a korábbi realiztikus és közösségi útkeresésnek. E helyett inkább a hányódó és lepusztuló egyéni sorsok energiavámpír, szenvedő túlragozása, perverz machinációk, túlhajtottan trágár nyelvhasználat és lumpenerkölc, abszurd süketelések, a technika hol üresen manierista csillogtatása, hol az ürességet nem is titkolón, pofátlanul gépies kihasználása (leglátványosabban talán a filmszínészetben vagy a popkultúrában) türemkedik előtérbe. Az esztétikum alatti rétegektől a magasnak tekintett szintekig mindenfelé hódít a (többnyire negatív vagy meseien komolytalan) habzó utópizmus, második-harmadik és sokadik valóságok teremtése és önjáróvá stilizálása, mely a lét határára jutott emberiség megrendüléséből táplálkozik talán, de ez nem menti a megcélzott közönség konkrét életének és életkörülményeinek figyelmen kívül hagyását. Igaz ugyan, hogy a közönség, melyet így kivezetnek a valóságból, már maga is ki akar szállni belőle. Mi másért csüggne azon a fajta terebélyes szubkultúrán, amelynek korántsem nívótlan vagy antihumánus, inkább emberen túli dimenzióit pl. a Tolkien-féle mesevilág és származékai, a C. S. Lewis-féle kvázikeresztény ihletés, a tudományos-fantasztikus világvége-szcenáriók építik fel? És talán nem indokolatlan utalni még ma sem a Harry Potter- majd az Alkonyat- és a Merlin-szerű káprázat kultúrateremtő, egyszersmind -felhígító impulzusára, mely abban az időben terelte el az ifjúság figyelmét sorsának reális kulisszáiról és meghatározóiról, amikor az újabb nemzedékeket egyébként is villámgyorsan beszippantotta az internet sokat kínáló s ma már nélkülözhetetlen, de kevés igazán fontosat adó látszatvilága. Mindez s még egyebek a ma már második-harmadik egykés nemzedék tömegkultúráját és elitkultúráját egyaránt individualizálták és infantilizálták, és a világháló csodálatos perspektívája ellenére tulajdonképpen beszűkítették és provincializálták, még hozzá az illyési értelemben: provinciális az, aki nem vállalja léte adottságait, hanem Bugacon úgy viselkedik, mintha Párizsban élne. (S ezért aztán Párizsban meg úgy, mintha Bugacon élne – tehetjük hozzá.)

Mindez önmagában, az egyén önismeretét, saját egyéni életalakítási képességeit tekintve is roppant veszedelmes, de különösen az, ha felismerjük benne a globális kapitalizmus uralkodó köreinek az emberiség totális ellenőrzésére irányuló érdekeit. Ezeket ugyan e körök és sajtójuk természetesen tagadja, és az erre rámutatókat rendszeren összeesküvés-elméletek terjesztésével vádolja, de gyümölcszeiről megismervén a fát, létezésüket deduktív módon mégis valóságosnak kell felismernünk. Ráadásul könnyen lehet, hogy a ma már alig-alig rejtőzködő, elsősorban a pénzvilágban, a globális intézményekben és nagyhatalmi elitekben, továbbá bizonyos informális kapcsolati hálók alkotórészeiként a sajtóban, a kultúrában és mindenfelé látható vagy sejtethető világhatalmi aspiránsok valójában félreismerik érdekeiket, hiszen egyáltalán nem biztos, hogy lebutított – individualizált és infantilizált – tömegekkel a hátuk mögött több eséllyel kerekedhetnek felül a globális hatalmi tér újrafelosztásáért vagy teljes uralásáért más civilizációk nagyhatalmaival vívott küzdelemben. Azon nagyhatalmakkal való huzakodásban, amelyek ugyan formálisan talán nem is ne-

vezik magukat demokráciáknak, főleg nem liberális demokráciának, ellenben a tradíció helyenként évezredes folytonosságába való szerves beilleszkedés révén mégis lehet annyi vagy több közül saját társadalmukhoz, mint a bizalmatlanságba dermedt, a demokráciát díszletként vagy fedőtechnikaként használó, nyugati rejtett hálózatoknak. Utóbbiak hatalomgyakorlása ezért ma már – nem tudjuk, mekkora mértékben, de érezhetően egyre inkább – a demokratikus intézmények megkerülésével, közvetlenül a titkosszolgálatok bevonásával történik, miáltal fölrémlik az a még orwellisztikusabb állapot, amidőn már majd a titkosszolgálatok maguk gyakorolják a hatalmat, s önállóan döntenek nemcsak az emberek, hanem a nukleáris fegyverezésként uraként egyenesen az emberiség léte és nemléte fölött (Az utóbbi mondatba zsúfolt halálos perspektíva a kijevei Majdan tér 2013 végi ügynökforradalma és a 2014. évi magyar őszi szinte nyilvánosan zajló CIA-manipulációja ismeretében számunkra már semmiképpen sem tűnhet dajkamesének. S e tapasztalatok birtokában könnyebben hajlunk az e heti párizsi vérengzések hivatalos magyarázataiban való kételkedésre is.)

A politikai szféra fedő jellege magyarázza azt a sokak által észrevett jelenséget, hogy a mai euro-atlanti világ még a XX. század közepéhez képest is mily feltűnően nélkülözi nemhogy a karizmatikus, hanem az átlagosnál némileg magasabb fokú intelligenciát sejtető politikai vezetőket, s mennyire láthatóvá váltak a szereplőket mozgató bábszínházi eszközök. Feltűnő, hogy ha és ahol mégiscsak megjelennek önálló és erős politikusi személyiségek, ott a bábfigurák mily szívesen vetik rá magukat, s értenek egyet a kirekesztésük szükségességében.

A fenti néhány tényező előszámlálása is elegendő, hogy a kis vagy közepes nemzetek függetlenségéről beszélni csak igen nagymérvű megszorításokkal lehessen a világnak ezen a részén. (Magyarországot közepes európai országnak nevezni még ma sem túlzás: a velünk határos hét ország közül ötnek kisebb a területe és a lélekszáma is, továbbá az ország természet adta keretei közt, a Kárpát-medencében a terület kétharmadának 96 éve tartó interregnuma és az utóbbi években bekövetkezett demográfiai katasztrófa ellenére még mindig a központi elhelyezkedésű magyar a legszamosabb és legnagyobb arányszámú népi közösség.)

Úgy vélem, nem is lehet értelmes cél a függetlenség külsődleges elemeihez vagy folytonos deklarálásához való kurucos ragaszkodás a politikai szféra, de általában a nyilvánosság részéről sem. A lehető legnagyobb függetlenség és nemzeti öncélúság természetesen értelmes és szükséges cél, csak helyesen kell felmérni, hogy ez a mérték valójában ma ténylegesen mit jelenthet. Ebben a vonatkozásban maga a mai magyar kormány sem mindig találta el a helyes arányokat a romokból újra felépítendő magyar nemzeti egység erősítése és az ezt szükségképpen kísérő retorika függetlenségi elemeinek helyes adagolása között (vö. a legutóbbi tusnádi beszéddel). Pedig ezt – a mai helyzetben, nagyon helyesen, a hatalomkoncentráció felé elmozdult politikai szerkezetnek megfelelően

és személyes képességei alapján is – ma elsősorban a miniszterelnöktől várhatjuk. Tőle viszont nagyon is várnunk kell azt, hogy a kellő invencióval és bölcsességgel folytassa a kormányzása előző ciklusában megkezdett munkát annak a keresztény politikai világképnek a jegyében, amit egy kevés figyelemre méltatott (de intellektuálisan egyik legfigyelemreméltóbb) beszédében, egy spanyolországi tanácskozáson mondott el. Egyik legsürgősebb teendőnek látszik a vezetés erkölcsi és szellemi színvonalára való, az eddigieknél kényesebb ügyelés, a kontraszelekció kerülése és a nemzeti mellett a népi jelző és tartalom hangsúlyosabb és hitelesebb képviselése – annak igazolása, hogy a kormányzat a népből vétetett, és valóban minden idegszálával együtt érez a magyar néppel. Mi kell ennek hihetővé tételéhez (a ma már rendelkezésre álló sajtón kívül)? Nagyon egyszerű: valóban úgy kell lennie.

A demokrácia természetesen nem a formális jellegében és elemeiben fontos (de ezeket sem érdemes felrúgni, az alkalmazkodás e téren célravezetőbb a lázadásnál), hanem a lényegét illetően: hogy a mai Magyarország teljesen ráhelyezkedjék a magyar történelem népi és nemzeti főáramára, azt szervesen, de korszerűen folytassa, mert a nemzet nagy része ehhez tud ösztönösen csatlakozni, ebben képes jól érezni magát. S bár természetesen ennek a megfelelő szociálpolitikai fejleményekben is ki kell fejeződnie, az alap az az irracionális azonosulás, amely közösséggé tehet egy szétzilált népet, s amelynek megtartó és magához hasonító (asszimiláló) ereje van.

Helyzetünk súlyos, de nem egyik vagy másik statisztikai mutató ebben az igazán lényeges, hanem a nemzet életének külső és belső tartótényezői, amelyek megtarthatják, vagy, ha bedőlnek, maguk alá temethetik népünket – ha nem is teljességében, de mint szuverén és jövőképes európai nemzetet. A vészjósló külső tényezőkre csekély hatásunk lehet, ebben az okos igazodás, az intellektuális versenyképesség, a velünk történelmileg összetartozó közép-európai népekkel való kapcsolatok megtartása és építése segíthet. (A titkosszolgálati áskálódásokon és az üresfejű hóbörgéseken túl ugyan mi szólhatna egy sokkal határozottabb s szoros államszövetségbe torkolló magyar–szlovák közeledés ellen?) Saját köreinkben pedig a felülről elinduló, pozitív példákön épülő erkölcsi tisztulás, a klikkszellem helyett népi-nemzeti szellem érvényesülése (ami nem azonos a provincializmussal), a történelmi és kulturális alapokon nyugvó, jellegmegőrző, belső nemzeti (erkölcsi) szuverenitás erősítése tarthatnak meg bennünket, s adhatnak reményt a testi-lelki romlás és a létszámbeli összezuhanás elkerülésére. Ezt az így is csak csekély reményt szükséges lesz megtámogatni a polkorrekt tabuktól bátran elszakadni kész, de mindenkor emberséges intézkedésekkel.

És addig is és azután is: Szent István, Rákóczi, Széchenyi és Mindszenty József alázatának köveken áthatoló erejével.